

Identifying Men's Intellectual and Behavioral Reaction after Spousal Infidelity: A Phenomenological Study

شناسایی واکنش فکری و رفتاری مردان پس از خیانت همسر: مطالعه پدیدارشناسی

Maryam sadat Avani, M.A.

Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University. Yazd. Iran.

Hassan Zareei Mahmoodabadi. Ph.D

Associate Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran.

Hossein Afrasiabi, Ph.D

Associate Professor of Sociology, Yazd University, Yazd, Iran.

مریم آوانی

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

*حسن زارعی محمودآبادی

دانشیار گروه روانشناسی و مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

حسین افراسیابی

دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

Abstract

The purpose of this study was to identify undivorced men's intellectual and behavioral reactions after discovering their spouse's extramarital relationships. The research method was qualitative by descriptive phenomenological method. The research environment was all of betrayed men in Yazd province who had not divorced after their spouse infidelity, in 2019. Using purposive sampling, and snowball sampling, 12 participants were selected. The method of collecting data was semi-structured in-depth interviews, which were analyzed based on Colaizzi method, which is one of the phenomenological methods. The results showed that men's reactions were summarized in four main categories or themes: maladaptive immediate reactions, self-sacrifice, thoughtful arrangements and rumination. These main categories were divided into fifteen sub-categories. Thus, the reaction of betrayed men, from rational behaviors to high-risk emotional behaviors, reflects the fact that infidelity and extramarital relation of women can activate men's intellectual and behavioral reactions. In other words, it is possible that a spouse's annoying mental reaction may lead to high-risky behaviors and lead to worse events.

Keyword: extramarital relations, infidelity, men who have been betrayed by spouse, undivorced men, phenomenology

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی واکنش‌های فکری و رفتاری مردان طلاق ننگرفته، پس از پی بردن به روابط فرازنشویی همسر بود. پژوهش با روش کیفی از نوع پدیدارشناسی توصیفی انجام گرفت. محیط پژوهش، تمام مردان خیانت دیده استان یزد در سال ۱۳۹۸ بودند که پس از خیانت همسر طلاق ننگرفته بودند. با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی، تعداد ۱۲ نفر انتخاب شدند. روش جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه‌های نیمه ساخت یافته بود که بر اساس روش کلایزی که یکی از روش‌های تجزیه و تحلیل روش پدیدارشناسی توصیفی است، تحلیل شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که واکنش مردان در چهار مقوله یا مضمون اصلی با عنوان واکنش‌های آنی ناسازگارانه، گذر از خویش، تمهیدات مدبرانه و نشخوار فکری خلاصه می‌گردد. این مقولات اصلی به پانزده مقوله فرعی تقسیم گردید. به طور کلی واکنش مردان خیانت دیده از رفتارهای منطقی تا رفتارهای هیجانی پرخطر، بیانگر این واقعیت است که خیانت و روابط فرازنشویی زن می‌تواند باعث فعال شدن واکنش‌های فکری و رفتاری مردان شود. چه بسا واکنش فکری آزاردهنده همسر ممکن است به رفتارهای پرخطر منجر گردیده و حوادث بدتری را رقم بزند.

واژگان کلیدی: روابط فرازنشویی، خیانت، مردان خیانت دیده، مردان طلاق ننگرفته، پدیدارشناسی

مقدمه

خیانیت جنسی به معنای داشتن روابط جنسی فردی که همسر دارد با جنس مخالف که غریبه باشد. این نوع خیانت در تمامی فرهنگ‌ها امری ناپسند است (Glass, 2002). خیانت به شکل مستقیم شامل ارتباط عاطفی و ملاقات با یکدیگر، هم صحبتی، بغل کردن، لمس اعضا و ارتباط جنسی می‌شود و به شکل غیر مستقیم در فضای مجازی و در بستر اینترنت و گوشی‌های هوشمند نیز اتفاق می‌افتد. این خیانت (خیانت اینترنتی) شامل گفتگو، تبادل تصاویر و مشخصات، از یک فرد متأهل با فرد دیگری که همسر قانونی وی نیست می‌باشد، محتوای ارتباط عموماً در رابطه با مسائل جنسی و صمیمانه است (Khematgozar, Bolhari & Karamlo, 2015). خیانت از هر نوعی باشد و به هر دلیلی روی داده باشد، پیامدها و واکنش‌هایی را به دنبال خواهد داشت. همسر خیانت دیده پس از افشای خیانت شریک زندگی خود، احساس‌ها و واکنش‌های متفاوتی را تجربه می‌کند. به‌طور کلی سلامت روان همسران کاهش پیدا می‌کند (Jackman, 2015).

برد، باتلر و فیف (Bird, Butler & Fife, 2007) بیان می‌کنند که واکنش‌های عاطفی، شناختی و رفتاری زوج پس از خیانت همسر مانند استرس پس از سانحه است. هارلی و چالمرز (Harley & Chalmerz, 2013) بیان می‌کنند که افراد پس از کشف خیانت همسر، تمایل شدیدی برای برون‌ریزی عصبانیت و خشمشان دارند و هر وقت در مورد این موضوع فکر می‌کنند کنترلشان را از دست می‌دهند.

اولسن، راسل، کسلر و میلر (Olson, Russell, Kessler & Miller, 2002) در پژوهش خود بر روی ۱۳ مرد و زن که در زندگی‌شان خیانت اتفاق افتاده بود، به این نتیجه رسیدند که واکنش افراد پس از افشای خیانت در زندگی می‌تواند در سه مرحله آشفتگی هیجانی، تعلیق و اعتمادسازی خلاصه شود. در مرحله آشفتگی، عواطف فرد در تغییر است و در مورد ترک یا حفظ ازدواج تردید دارد. افراد بعد از پی بردن به خیانت همسر، دچار هیجانات شدیدی مانند انکار، خشم، عصبانیت و دوره‌های طولانی مدت افسردگی می‌شوند. لوین (Levine, 2005) نیز بیان می‌کند افشای خیانت یک طوفان عاطفی ایجاد می‌کند که با شک آغاز می‌شود و در ادامه احساساتی متفاوتی

در طول تاریخ، خانواده دستخوش تغییرات بسیار زیادی قرار گرفته است؛ از قتل و خیانت تا طلاق و بزهکاری فرزندان، همگی در بستر خانواده روی داده است (Zareei, Mahmoodabadi, Sadadvar & Nasirian, 2018). این ازدواج، عاملی برای پر کردن شکاف‌های احساسی و عقلانی و انگیزه‌ای برای حفظ بقا بوده است (Rafeie, Kalantari, Neshat Doust & Arizi, 2017). از سویی ازدواج، همواره به‌واسطه مشکلاتی شکننده بوده است. شکنندگی ازدواج و روابط زناشویی عموماً از عوامل متعددی تأثیر می‌پذیرد (Saroukhani, 2014., Greeff, Hildegard & Malherbe, 2001). از مهمترین دلایل طلاق، خیانت زوجین است (Zareei, Mahmoodabadi & Zarei, 2018). شواهدی وجود دارد که افراد، روابط جنسی و عاطفی خارج از رابطه زناشویی را غالباً به‌عنوان یکی از دلایل مشکل‌های ازدواج، جدا شدن و طلاق مطرح می‌کنند؛ به‌عبارت‌دیگر مشکلات زناشویی نه تنها پایه‌های خانواده را متزلزل می‌کند، بلکه مهم‌تر از آن رشد عاطفی و اجتماعی و سازگاری زوجین را دچار مشکل می‌سازد (Yarmohamadian, Reyhani & Ghaderi, 2012).

روابط فرازناشویی، مسئله‌ای تکان‌دهنده برای خانواده و همچنین پدیده‌ای است که درمانگران ازدواج و خانواده سروکار زیادی با آن دارند. هرچند خیانت، ممکن است ارتباطی جسمانی یا عاطفی با فردی غیر از شریک زندگی باشد، اما نتیجه نهایی این است که زمان صرف شده بین یکی از زوجین با فردی خارج از رابطه زناشویی مسئله‌ای جدی خواهد بود (Glass, 2002). تعریف رابطه خارج از ازدواج پیچیده است و هیچ معیار واحدی مورد توافق قرار نگرفته است (Blow & Hartnett, 2005). امروزه تعریف فرازناشویی به هرگونه روابط جنسی یا عاطفی فراتر از چارچوب روابط متعهدانه بین دو همسر اطلاق می‌شود (Yeniçeri & Kökdemir, 2006).

در خیانت عاطفی به‌جای آنکه مؤلفه‌های فیزیکی و جسمی مطرح باشد، نزدیکی و تماس‌های هیجانی دو طرف اهمیت دارد (Drigotas, Safstrom & Gentilia, 1999). خیانت باعث می‌شود تحکیم خانواده از بین برود (Pourmovahed, Zareei)

تجارب و واکنش‌های عاطفی زنان قربانی بی‌وفایی همسر پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که باورهای مذهبی، اعتقادات معنوی بیشتر و داشتن فرزند، سازگاری زنان را بعد از مورد خیانت واقع‌شدن تسریع می‌کند. حبیب و حاجی‌حیدری (Habibi & Hajiheydari, 2015) با انجام پژوهش کیفی بر روی ۴۲ خانواده مراجعه‌کننده به دادگاه خانواده شهر تهران بیان کردند که راهبرد اصلی مردان در مقابل خیانت همسر، خشونت و تصمیم به جدایی بود. رفیعی، کلانتری، نشاط دوست و عریضی (Rafeie et al, 2017) در پژوهش خود با هدف بررسی بخشش همسر پس از خیانت، بر روی ۲۰ زن و مرد خیانت دیده شهر اصفهان بیان کردند که این افراد بخشش را به‌عنوان راهکاری در مقابل خیانت همسر خود به دلایلی مانند بازسازی زندگی، حفظ کرامت انسانی، فرصت جبران، باور ایمانی، انتخاب عقلانی، آینده‌نگری برای خود و فرزند، عشق‌ورزی و خراب نشدن زندگی انجام می‌دهند.

بنابراین روابط فرا زناشویی به عملکرد خانواده آسیب می‌زند و باعث دل‌سردی و دلزدگی در روابط زوجین می‌شود (Ahmadi & Bahrami, Etemadi, Mahmoodabadi, 2012). با انجام پژوهش در مورد واکنش‌های زوجین پس از کشف خیانت همسر می‌توان به انواع راهبردهای افراد در مواجهه با این معضل پی برد. همچنین با بررسی واکنش‌های صورت گرفته توسط زوجین می‌توان به دیگر زوجین در جهت به‌کارگیری بهترین واکنش در هنگام روبرو شدن با این مشکل آموزش داد. این کار باعث کاهش آسیب‌های خیانت و همچنین بهبود سریع‌تر شرایط زوجین، فرزندان و خانواده‌ها می‌گردد. لذا این پژوهش با بررسی عمیق و با روش پدیدارشناسی، در پی پاسخ به این سؤال اصلی است که واکنش‌های هیجانی، شناختی و رفتاری مردان پس از پی بردن به روابط فرازناشویی همسر چیست؟

روش، جامعه آماری (محیط پژوهش)، نمونه

روش این پژوهش، کیفی از نوع پدیدارشناسی توصیفی بود. پدیدارشناسی، اساساً مطالعه تجربه زیسته جهان زندگی است و به جهان آن‌چنان‌که به‌وسیله یک فرد زیسته می‌شود،

مانند غم، اضطراب، خشم، شرم و انتقام‌جویی در پی دارد. در مرحله تعلیق، واکنش‌های هیجانی فروکش می‌شود و جای خود را به افکار و وسواسی درباره چرایی و چگونگی جزئیات، فاصله گرفتن‌های فیزیکی و عاطفی می‌دهد. در مرحله اعتمادسازی، گفتگوی زوجین و نزدیک شدن دوباره اتفاق می‌افتد و همسر خیانت دیده در این مرحله سعی در بخشش و رهایی از نفرت و تلافی دارد. برنر، مارکی، میلز و هادگس (Brand, Markey, Mills & Hodges, 2007) در پژوهشی به بررسی تفاوت‌های جنسیتی در وقوع و شیوع خیانت پرداختند. واکنش زنان پس از کشف خیانت همسر اغلب غم و افسردگی بود ولی مردان بیشتر با خشونت رفتار کرده و معمولاً خواستار طلاق و جدایی بودند.

شاکلفورد، لبلانس و دراس (Shackelford, Leblanc & Drass, 2000) نیز به این نتیجه رسیدند که واکنش‌های عاطفی مطرح‌شده توسط مردان و زنان به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای همپوشانی داشتند، احساسات و رفتارهایی مانند ناراحتی، انتقام، غم و ناراحتی، شوک، سرزنش، احساس تحقیر شدن، اضطراب، قتل، خودکشی بعد از مورد خیانت واقع‌شدن و بخشش واکنش‌های گزارش شده بودند؛ اما زنان در مورد خیانت عاطفی شریکشان و مردان بعد از خیانت جنسی شریکشان واکنش‌های شدیدتری نشان می‌دهند.

در پژوهش‌های داخلی نیز کمالی، آمری، خسروی و رضانی (Kamali, Ameri, khosravi & Ramzani 2018) با انجام پژوهشی بیان کردند که واکنش زنان بعد از خیانت شوهرانشان را می‌توان در پنج درون‌مایه اصلی آشفستگی شدید روانی و جسمانی، تجربه احساسات ناخوشایند، اشتغال فکری یا چرایی رویداد، نابسامانی رابطه با همسر پیمان‌شکن، سوگ و حسرت طبقه‌بندی کرد. امینیها، فرحبخش و اسماعیلی (Aminiha, Farahbakhsh & Esmaili, 2015) در پژوهش شان به این نتیجه رسیدند که افراد پس از افشای خیانت از راهبردهایی نظیر مدیریت هیجان‌های منفی، استفاده از معنویات، رقابت به‌صورت حمله-دفاع، اجتناب در قالب فاصله‌گیری عاطفی، مشارکت شامل عذرخواهی و دلجویی استفاده می‌کنند.

آسایش، فرحبخش، سلیمی و دلاور (Asayesh, Farahbakhsh, Salimi & Delavar, 2018) نیز به تبیین

برای ضبط مصاحبه از آن‌ها کسب اجازه گردید. مکان مصاحبه‌ها بسته به راحتی پاسخگو و محقق از محیط کار تا مراکز مشاوره در تغییر بود. زمان مصاحبه بستگی به میزان همکاری پاسخگو و پاسخ‌هایی که به هر سؤال می‌داد از ۴۵ دقیقه تا ۲ ساعت متفاوت بود. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش هفت مرحله ای کلایزی^۱ (Morrow, Rodriguez & King, 2015) استفاده گردید. در این روش ابتدا تمام مصاحبه‌ها به دقت پیاده‌سازی و بارها مطالعه شد و جملات مهمی که با موضوع پژوهش مرتبط بود شناسایی و در برگه‌ای یادداشت و کدگذاری شد. سپس عبارات مفهوم‌سازی شدند و فرمول سازی واحدها به منظور شناسایی مضمون‌ها انجام گرفت. در نهایت با ترکیب کلیه عقاید استخراج شده، توصیف کامل و جامع از پدیده به دست آمد. برای اعتمادپذیری نتایج، توصیف جامع به مصاحبه‌شوندگان بازگردانده شد. قابلیت اطمینان پژوهش نیز با ارائه نتایج به مصاحبه‌شوندگان و تأیید آن‌ها و همچنین بررسی نتایج توسط جمعی از کارشناسان به دست آمد.

یافته‌ها

در این پژوهش میانگین سن مردان مشارکت‌کننده ۳۶ سال، میانگین سن زنان خیانت‌کننده ۳۰ سال و میانگین مدت ازدواج زوجین ۱۱ سال بود. همچنین ۷۵ درصد مردان شغل آزاد و ۲۵ درصد از آنان کارمند بودند. از میان زنان نیز ۹۲ درصد خانه‌دار و تنها ۸ درصد شاغل بودند. از میان زوجین ۷۵ درصد دارای فرزند و ۲۵ درصد از آنان فرزندی نداشتند. میزان تحصیلات مردان به این صورت بود: ۳۳/۳ درصد سیکل، ۳/۳ درصد دیپلم، ۸/۳ درصد فوق‌دیپلم، ۱۶/۶ درصد لیسانس و ۸/۳ درصد دکترا. از میان زنان ۳۳/۳ درصد سیکل، ۴۱/۶ درصد دیپلم، ۱۶/۶ درصد لیسانس و ۸/۳ درصد فوق‌لیسانس بودند.

داده‌ها با استفاده از روش کلایزی (Morrow et al, 2015) تحلیل شدند. پس از پیاده‌سازی مصاحبه‌ها و با انجام مراحل کدگذاری، ۹۴ گزاره، ۵۹ مفهوم و ۱۵ مقوله فرعی به دست آمد. پس از آن مقوله سازی تا رسیدن به ۴ مقوله اصلی ادامه

نه جهان یا واقعیتی که چیزی جدای از انسان باشد توجه دارد (Emami, Dehghani, Rahnavard & Nori, 2013).

به همین دلیل برای فهم عمیق‌تر واکنش مردان به روابط فرازناشویی همسر از روش توصیفی استفاده گردید. در این روش تلاش بر آن است تا از تفسیر پرهیز شود و فقط توصیف آورده شود و هر گونه تفسیری در داخل پراگماتیک قرار داده می‌شود (Iranizade, Zareei Mahmoodabadi, Vaziri & Afshani, 2020). محیط پژوهش، شامل تمام مردان خیانت دیده استان یزد بودند. متأهل بودن و عدم طلاق قانونی پس از کشف خیانت زنان و قطعی بودن خیانت زن، به عنوان ملاک‌های ورود پژوهش در نظر گرفته شد. همچنین مردانی که نسبت به همسر خود شک داشتند یا همسر خود را طلاق داده بودند وارد پژوهش نشدند. روال نمونه‌گیری به این صورت بود که در بازه زمانی ۴ ماه (از تیر تا مهر سال ۱۳۹۸) و با مراجعه به مراکز مشاوره سطح استان یزد و با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی تعداد ۱۲ مشارکت‌کننده، انتخاب شد.

ابزار سنجش

با توجه به ماهیت پژوهش و برای دست یافتن به اطلاعات عمیق، بهترین روش گردآوری اطلاعات مصاحبه رودررو بود. از این رو در این پژوهش از روش مصاحبه نیمه ساخت یافته استفاده گردید. این نوع مصاحبه با استفاده از راهنمای مصاحبه صورت می‌گیرد؛ یعنی فهرستی از سؤالات و موضوعاتی که باید در یک توالی خاص دنبال شوند و مصاحبه‌شونده می‌تواند در پاسخ به یک سؤال باز واکنش نشان دهد (Mohammadpur, 2013). بنابراین بر اساس رویکرد پدیدار شناسی توصیفی تلاش شد سوال‌ها از پژوهش‌های گذشته، نظر متخصصین و اساتید راهنما و مشاور طراحی شود.

روش اجرا و تحلیل داده‌ها

روش اجرا شامل انجام مصاحبه، ضبط و پیاده کردن آن، چندین بار خواندن متن مصاحبه و تجزیه و تحلیل آن بود. برای کسب اعتماد مصاحبه‌شوندگان به آنان برای محرمانه بودن اطلاعاتشان اطمینان داده شد و با ذکر رازداری و رعایت امانت

^۱ Colaizzi

یافت. مقولات اصلی پژوهش عبارت‌اند از: واکنش‌های آنی فکری. مفاهیم، مقولات فرعی و مقولات اصلی ساخته‌شده از ناسازگارانه، گذر از خویش، تمهیدات مدبرانه و نشخوار کدگذاری در جدول زیر آمده است.

جدول ۱- کدگذاری باز، محوری و گزینشی

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
برخورد فیزیکی با فرد سوم، سیلی زدن، شکستن در اتاق، داد زدن	برون‌ریزی خشم	واکنش‌های آنی ناسازگارانه
گرفتن گوشی همسر، جمع کردن خط منزل، راه ندادن همسر به منزل	تحریم ارتباط	
بخشش، خواهان ادامه زندگی، عدم افشای به خاطر امید، گذشت، حفظ آبرو	چشم‌پوشی	گذر از خویش
بخشش زن درازای عدم تکرار، بخشش درازای برگرداندن مال	اغماض مشروط	
نادیده‌گیری به خاطر فرزند، فرار از جدایی به خاطر فرزند، اولویت فرزند	ایثار پدرانه	
عدم ابراز احساسات، اعتیاد، قبول کاستی‌ها، دوستان نامناسب، زندگی گذشته	بازاندیشی و پذیرش	تمهیدات مدبرانه
مشورت با وکیل، طرح خیانت با پدرزن، مراجعه به درمانگر	چاره‌جویی	
گفتگو، توضیح خواستن، سعی در توجیه زن، خوش‌رویی جهت ترغیب، بیان کلامی احساسات، هدیه دادن، التماس برای بهبود، بخشش مالی برای بهبود بررسی و ردیابی، تجسس گوشی همراه، تعقیب کردن	تقلای سازنده	نشخوار فکری
پرینت ارتباطات، دادگاهی شدن، هماهنگی با پلیس، شکایت قانونی	کاوشگری	
سؤال‌برانگیز شدن، کشف دلیل، خودخوری	پیگیری قانونی	
اعتیاد فرد سوم، ضعف ظاهری، سطح پایین‌تر، ارتباط با فرد کوچک‌تر، شرایط نامناسب زندگی، منزلت شغلی پایین	جستجوی چرایی	نشخوار فکری
احساس سادگی و حماقت، پشیمانی از علاقه، ظلم در حق	تحریر از انتخاب	
از بین بردن فرد سوم، نابودی، تفکر به نوع انتقام، رابطه با همسر فرد سوم، تلافی کردن، اسیدپاشی و قتل	سرزنش خویش	
احتمال بارداری نامشروع، شک به رابطه جنسی، احتمال خیانت جنسی	تفکر انتقام‌جویانه	
	سوءظن جنسی	

۱- مقوله اصلی واکنش‌های آنی ناسازگارانه

اغلب اولین واکنش‌های زوجین بعد از کشف خیانت همسر، رنگ و بوی هیجانی و بعضاً ناسازگارانه دارد. آن‌ها ممکن است قبل از بررسی‌های منطقی و درگیرودار هیجانانی مانند غم و خشم دست به انجام رفتارهایی بزنند که نه تنها به برون‌رفت از بحران ایجادشده کمک نکنند که حتی در صورت شدید بودن این دسته واکنش‌ها، ممکن است مشکلات و آسیب‌های به‌جز آسیب خیانت نیز بروز کند. بعضی از رفتارهای این طیف رفتاری نیز ممکن است در کوتاه‌مدت دارای اثر مطلوب باشد، اما در بلندمدت باعث بدتر شدن اوضاع گردد. این طیف رفتارها را در مقوله‌های فرعی برون‌ریزی خشم و تحریم روابط خلاصه کرده‌ایم.

۱-۱- مقوله فرعی برون‌ریزی خشم

خشم یکی از اصلی‌ترین هیجانانی است که پس از کشف خیانت همسر، در فرد خیانت دیده به وجود می‌آید. گاهی برخی از افراد توانایی کنترل خشم خود را نداشته و برخوردهای شدید فیزیکی نشان می‌دهند و ممکن است باعث آسیب‌های جسمی جبران‌ناپذیر به همسر، فرد سوم و حتی خود بشوند. شاید تصور غالب این باشد که مردان پس از پی بردن به روابط فرازنشویی همسر، معمولاً خشم خود را با کتک زدن همسر نشان می‌دهند؛ اما در این پژوهش مردان اعلام کرده‌اند که به دلایل این رفتارهای خشونت‌آمیز را نشان نداده‌اند. دلایلی مانند آگاهی داشتن از عواقب قانونی آسیب رساندن‌های فیزیکی، مشورت با دیگران، عشق زیاد به همسر، ترس از عواقبی مانند دستگیری و نگرانی از آینده فرزندان. البته در سه مورد، برخورد شدید فیزیکی با فرد سوم صورت گرفته است که حتی در یک مورد به بازداشت شوهر انجامیده است. بهزاد می‌گوید:

در اتاق خواب رو شکستم،
افتادم روی پسره و زدمش... زنم رو
هم زدم تو گوشش... دیگه مأمورها
گفتند برات دردمر می‌شه..."

فرزاد نیز می‌گوید:

"پسره رو پیدا کردم، حسابی

زدمش. مجبور شدم برم کلاتری
بخاطر کتک‌کاری..."

۱-۲- مقوله فرعی تحریم مرادات

یکی دیگر از واکنش‌های مردان، محدود کردن تماس و ارتباط همسر با دیگران بود. از آنجایی که بیشترین راه ارتباطی زنان با فرد سوم از طریق تلفن همراه بوده است، بعضی از مردان مبادرت به گرفتن گوشی همسر و جمع کردن تلفن منزل کرده بودند. تعدادی از آنان نیز خشم خود را به صورت راه ندادن همسر به منزل پس از کشف خیانتشان بروز داده بودند. امیر می‌گوید:

"یک هفته تو خونه راهش
ندادم. رفته بود خونه باباش... اونجا
هم باباش خیلی اذیتش کرده بود و
کتکش زده بود..."

حمید نیز در این باره می‌گوید:

"دست روش بلند نکردم، چون
فایده نداشت... خودم هم گرفتار
می‌شدم... اما گوشیشو به زور ازش
گرفتم... تا یکماه هم خط خونه رو
جمع کردم هم گوشش رو بهش
ندادم..."

۲- مقوله اصلی گذر از خویش

در زندگی زمان‌هایی فرامی‌رسد که آدمی به جای اولویت بخشیدن به خود، دیگرانی را مقدم بر خود می‌داند و بر این مبنا به تصمیم‌گیری در مورد قضایا می‌پردازد. در این پژوهش، بعضی از مردان، با وجود آسیبی که خیانت بر روان و جسم آن‌ها وارد کرده بود، بازهم حاضر به پرده‌پوشی خیانت همسر، بخشش او و ادامه دادن زندگی زناشویی خود بودند. آینده‌نگری برای فرزندان، حفظ آبرو، مهم بودن زندگی چندساله و حتی عشق به همسر، از جمله مواردی بودند که آن‌ها به خاطرشان حاضر به گذر از خویش بودند.

۲-۱- مقوله فرعی چشم‌پوشی

زمانی که افراد زندگی مشترکی که سال‌ها برای ساختن آن

می‌شود. این حالتی بده - بستان دارد که فرد در قبال گرفتن حقی از همسر خود، حاضر به بخشش او می‌شود. امیر می‌گوید:

"بعد از اینکه دیدمشون تو
خونه باغ با همدیگه، شرط
گذاشتم که زمین‌هایی که به نامش
کرده بودم رو به نام بچه‌ها بزنه،
مهریه‌اش هم ۱۰۰ تا سکه بود،
گفتم ۵۰ تاش رو بخش.."

۲-۳- مقوله فرعی ایثار پدرانه

تأثیر منفی و آسیب خیانت بر روی فرزندان، امری کاملاً اجتناب‌ناپذیر است. فرزندان پس از خیانت پدر یا مادر خود، احساسات و واکنش‌های مختلفی مانند خشم، غم، سرزنش خود، انتقام و خودخوری از خود بروز می‌دهند. همچنین خیانت والدین علاوه بر آثار کوتاه‌مدت بر روی فرزندان، آسیب‌هایی با اثر طولانی‌مدت مانند کمبود محبت، روحیه پرخاشگری و الگوسازی نامناسب از والدین و طلاق آن‌ها دارد. در بین مشارکت‌کنندگان با افرادی مواجه شدیم که به خاطر نگرانی از آینده فرزندشان با نادیده‌گیری حقوق پایمال‌شده خویش، حاضر به بخشش همسر و ادامه زندگی بودند. سعید می‌گوید:

"من به جدایی فکر نکردم،
چون بچه داشتم، این وسط کسی
که از بین می‌رفت بچه‌ام بود،
همش فکر بچه‌ام هستم... بعد از
خیانتش رابطه عاطفی واقعاً از بین
رفت، من چون بچه داشتم سعی
می‌کردم این دوست داشته رو
برگردونم، الانم می‌خوام بیاد سر
زندگی‌اش..."

پس از اینکه خانواده به خاطر خیانت یکی از زوجین، در حال فروپاشی است، توجه والدین به روحیه و نیازهای بچه‌ها بیش‌ازپیش ضروری است. خیانت مسئله مهمی است که امکان فروپاشی زندگی خانوادگی را در پی دارد و فرد آسیب‌دیده

زحمت‌کشیده‌اند را به هر دلیلی در حال فروپاشی ببینند، برای حفظ آن، تلاش می‌کنند. در پژوهش ما نیز مردانی بودند که بعد از فهمیدن خیانت همسرشان، حاضر به بخشیدن و عدم افشای خیانت آن‌ها و یا به عبارتی چشم‌پوشی از آن بودند. بخشش خیانت، فرآیندی است که در نگاه اول امری سخت و یا حتی محال به نظر می‌رسد؛ اما برخی مشارکت‌کنندگان با تمام سختی، به دلایلی مانند حفظ آبرو، عشق زیاد به همسر حاضر به انجام آن بودند. بهزاد می‌گوید:

"به خاطر عشقم حاضر شدم
بخششم و فراموش کنم. تا خیلی
وقت به هیچ‌کسی نگفتم."

حمید می‌گوید:

"چند بار بخشیدم.. دفعه اول
رفتم صحبت کردیم، نیم ساعت
تمام عذرخواهی کرد، من موندم
چکار کنم، چون خیلی سخت بود
مخصوصاً با پیام‌هایی که دیده
بودم، بازم گفتم به فرصت دیگه
بهش می‌دم... شاید به خاطر
دوست داشتنم کوتاه می‌اومدم"

درست است که بخشش یکی از راه‌های اصلاح رابطه آسیب‌دیده از خیانت است، اما باید در زمان مناسب صورت پذیرد. چراکه ممکن است باعث خیانت دوباره زوج پیمان‌شکن گردد. همچنین گاهی زوج خیانت‌دیده همسر خود را می‌بخشد اما ممکن است ناخودآگاه به عیب‌جویی و سرزنش چندباره او پردازد که در این صورت اثر مطلوب بخشش از بین خواهد رفت.

۲-۲- مقوله فرعی اغماض مشروط

تعدادی از مشارکت‌کنندگان، حاضر به بخشیدن خیانت همسر خود و ادامه زندگی بودند؛ اما آن‌ها از تکرار خیانت همسر می‌ترسیدند. به همین دلیل گذشت و پرده‌پوشی خود را مشروط به عدم تکرار خیانت همسر کردند. در مواقعی نیز زوج آسیب‌دیده حاضر به گذشت و چشم‌پوشی از خیانت همسر خود پس از دستیابی به عدالت مورد تأیید خودش

آدم حسابی باشه بتونه براش وقت
بذاره..."

۳-۲- مقوله فرعی چاره‌جویی

انسان وقتی با معضلی در زندگی مواجه می‌شود، یا میان انتخاب راه درست درمی‌ماند، به هم‌فکری با دیگران نیازمند است؛ چراکه بدون استفاده از تجارب دیگران، احتمال انتخاب بی‌راهه افزایش می‌یابد. از آنجاکه خیانت یکی از بزرگ‌ترین معضلاتی است که ممکن است در زندگی هر زوجی رخ دهد و باعث درماندن زوجین در حل آن شود و آن‌ها در گرفتن درست‌ترین تصمیم و انجام بهترین واکنش دربرمانند، مشاوره از افراد کاردان بسیار می‌تواند چاره‌ساز باشد. امیر می‌گوید:

"ارتباط تلگرامی شون رو که
فهمیدم، خیلی سعی کردم
رابطه‌مون رو درست کنم،
مشاوره‌های مختلف رفتم، گفتن
بیشتر با خانمت در ارتباط باش،
هواشو داشته باش... همه رو انجام
دادم. با یه وکیل هم مشورت کردم
که بدونم چه کاری درسته چی
غلط..."

۳-۳- مقوله فرعی تقای سازنده

یکی از واکنش‌های منطقی مشارکت‌کنندگان، گفتگو با همسر خیانت کرده بود. آن‌ها پس از پی بردن به روابط فرازناشویی همسر، درصدد گفتگو با وی در مورد اتفاقات رخ داده و چگونگی آن با همسر خود بودند. بهزاد پس از پی بردن به خیانت همسرش با او به گفتگو می‌پردازد:

"من نشستم با زلم حرف زدم،
گفتم چیت کم بود، این چه کاری
بود، خرج دانشگاه بهت دادم،
دوستت داشتم، فلان و بهمان..."

برخی از مردان نیز، پس از کسب اطلاعات کافی و عوامل ایجادکننده خیانت، اقداماتی در جهت فائق آمدن بر مسئله به کار گرفتند. رفتارهایی مانند ابراز علاقه، خوش‌رویی و بیان

می‌داند اگر بخششی صورت نگیرد، آینده فرزندانشان می‌تواند به خطر بیفتند؛ اما شاید توجه به این نکته ضروری باشد که اگر بعد از خیانت پدر یا مادر، جو خانه تا مدت‌ها متشنج باشد و فرزندان در تنش روحی و روانی به سر ببرند و همچنین والد خیانت‌کار به ارتباط خود با فرد سوم ادامه بدهد، شاید به صلاح فرزندان باشد که از زندگی خانوادگی جدا شوند و تک والد بزرگ شوند.

۳-۳- مقوله اصلی تمهیدات مدبرانه

در زمان وقوع خیانت، بالاخره زوجین می‌بایست تدابیری را جهت برون‌رفت از این بن‌بست اتخاذ کنند. اغلب تصور بر این است پس از پی بردن به خیانت، اولین واکنش مردان می‌تواند بروز رفتار خشونت‌آمیز و درگیری فیزیکی، اخراج از منزل، سعی در ندادن مهریه و حتی طلاق باشد. با این حال افرادی هم هستند که سبک راه‌حل مدار دارند و به دنبال حل مسالمت‌آمیز مسئله خیانت در زندگی خود می‌باشند. همچنین که در این پژوهش، مشارکت‌کنندگان، طیف‌های متفاوتی از تمهیدات مناسب را برای رویارویی با این بحران از خود بروز دادند. این طیف رفتاری شامل بازاندیشی و پذیرش نقش خود، مشورت با افراد کاردان برای شناخت بیشتر جوانب، گفتگو با همسر خیانت‌کار، سعی در تغییر رفتارهای اشتباه خود و کاوش همه‌جانبه مسئله خیانت و درنهایت پیگیری قانونی بود.

۳-۱- مقوله فرعی بازاندیشی و پذیرش

گاهی بعد از خیانت همسر، فرد سعی می‌کند به صورت عادلانه مسئله را سبک‌سنگین کند و نقش خود را در اتفاق رخ داده بررسی کند. البته این به معنای این نیست که خیانت شریک زندگی برایش کاملاً توجیه شود، بلکه ممکن است در پذیرش خیانت همسر و سعی در بخشش آن بی‌تأثیر نباشد. امیر می‌گوید:

"زلم دوست داشت هر جا میره
سربلند باشه که شوهر من سالمه.
من دو سالی مواد مصرف کردم و
هم آسیب روحی و روانی و جسمی
به خودم زدم و هم به اون. اونم
رفت سمت کسی که معتاد نباشه،

کردم و دادگاه و شکایت و
پرینت..."

۴- مقوله اصلی نشخوار فکری

خصلت آدمی به گونه‌ای است که بعد از رخ دادن هر اتفاقی، مسائل پیش آمده را برای خود سبک و سنگین می‌کند و هر بار به واکاوی ماجرا و نوع رفتاری که می‌تواند داشته باشد می‌پردازد. این واکاوی لزوماً مثبت نیست و گاه به شکل نشخوار فکری بروز می‌کند. نشخوار فکری در اصطلاح به معنی تمرکز اجبارگونه یک فرد، بر علل یک پریشانی و توجه به دلایل و نتایج آن، به جای تمرکز بر راه‌حل است. این درگیری ذهنی به احساسات و تجارب گذشته افراد مربوط است. در این پژوهش نیز واکنش فکری مردان، بیشتر نشخوار گونه بود و باعث آزار آن‌ها می‌گردید.

۴-۱- مقوله فرعی جستجوی چرایی

در زندگی هر آدمی، امکان رخ دادن وقایع منفی وجود دارد. یک واکنش ابتدایی پس از وقوع این گونه رویدادها، فکر به چرایی آن اتفاق است. این چرایی صرفاً برای دلیل‌یابی ماجرا نیست، بلکه نوعی انکار و ناخشنودی از وقوع آن برای شخص است. سعید در این باره می‌گوید:

"یک هفته کلاً حالم بد بود،
اینکه فکر می‌کردم خانمم باهام
این کار رو کرده... همش اینکه چرا
با من این کار و کرده. همش ذهنم
درگیر بود"

پس از کشف خیانت همسر شوک بزرگی به فرد وارد می‌شود و هرچه اعتماد و عشق فرد به همسرش بیشتر باشد، میزان شوک وارده نیز بیشتر است. در این زمان فرد ترجیح می‌دهد خیانت همسر خود را انکار کند و شاید یکی از جنبه‌های سؤال در مورد چرایی خیانت، جنبه‌ی انکار آن باشد.

۴-۲- مقوله فرعی تحیر از انتخاب

زمانی که یکی از زوجین، فردی دیگر را به همسر خود ترجیح می‌دهد و با او رابطه فرازنشویی برقرار می‌کند، زوجی که مورد خیانت واقع شده اغلب از خود سؤالاتی مانند: "آیا او

کلامی احساسات، از این دست واکنش‌ها بود. میلاد این تلاش خود را این گونه بیان می‌کند:

"با زلم و دوستم حرف زدم،
از هر دو تاشون پرسیدم که چرا این
کارو می‌کنن، گفتن عاشق شدیم و
از این حرفا... من بعدش حتی
سعی کردم چیزایی که گفته بود
بهم نمی‌گی رو بهش بگم... همون
کلمات محبت‌آمیز که دوست
داشت بشنوه..."

۳-۴- مقوله فرعی کاوشگری

پس از بروز نشانه‌هایی از روابط پنهان همسر، افراد دچار نوعی وحشت، سردرگمی و ابهام می‌شوند. آن‌ها گاهی جهت غلبه بر این شرایط، سعی بر بررسی و روشن کردن ماجرا دارند. به عبارتی بعد از افشای خیانت، فرد خیانت دیده نمی‌تواند به همسر خود اعتماد کند و ممکن است تا مدت‌ها سعی در کشف ماجرا داشته باشد. سعید می‌گوید:

"یه سری حرفا بود که ما بین
دوستا می‌زدیم. بعد می‌دیدم
خانمم همه رو در جریان، من شک
کرده بودم که با یه دوستام رابطه
داره.. گوشیش رو چک کردم"

۳-۵- مقوله فرعی پیگیری قانونی

گاهی افراد، به دلیل پایمال شدن حق خود، سعی در احقاق حقوق خود از مراجع قانونی دارند. از آنجایی که با خیانت نیز حق همسر در زندگی مشترک پایمال می‌شود، در قانون شکایتی با عنوان روابط نامشروع به رسمیت شناخته شده است. زوجی که مورد خیانت شریک زندگی خود واقع شده است یا به آن شک دارد، می‌تواند به بررسی قانونی آن بپردازد. رضا می‌گوید:

"یه روز یه پیام گوشه‌ی خانمم
رو دیدم که نوشته بود این رفت
زننگ بهت می‌زنم... دیگه گفتم این
چی؟ زیر بار نمی‌رفت.. پیگیری

۴-۳- مقوله فرعی سرزنش خویش

مردان مشارکت‌کننده، پس از پی بردن به خیانت همسر، به خاطر دوست داشتن و انتخاب او، خود را مورد ملامت قرار می‌دهند. احساس سادگی و حماقت از اعتماد یا احترام به آن‌ها نیز از دیگر مواردی بود که آنان را می‌آزرد و باعث درگیری فکری‌شان شده بود. علی می‌گوید:

"ذهنم همش درگیر اینه که
تقصیر خودمه... نباید انقدر بهش
اعتماد می‌کردم... هر جا
می‌خواست بره، هرکاری
می‌خواست بکنه بهش اعتماد
داشتم... شاید خودم باعث شدم"

به‌طور خلاصه، فرد بعد از خیانت همسرش ممکن است خود را بازخواست کند و از دست خودش به دلیل عدم توجه به نشانه‌های خیانت همسر خشمگین باشد.

۴-۴- مقوله فرعی تفکر انتقام‌جویانه

زوجی که مورد خیانت همسر خود قرار گرفته است، ممکن است اولین و طبیعی‌ترین احساسش خشم باشد که گاهی با ترس و غم همراه است. گاهی ممکن است خشم به‌صورت فکر به انتقام گرفتن از همسر یا نفر سوم و تلافی کردن آن بروز کند. امیر فکر به انتقام را این‌گونه بیان می‌کند:

"این فکر که منم باید با زن
اون مرد خیانت کنم. اسیدپاشی،
قتل همه چی اومد تو ذهنم؛ اما با
خودم گفتم تهش چه فایده‌ای
داره؟ برای من دیگه آبرو رفته،
زندگی‌ام خراب شده..."

۴-۵- مقوله فرعی سوءظن جنسی

تحقیقات صورت گرفته در حوزه خیانت، ثابت کرده است که برای زنان تحمل خیانت عاطفی همسر و برای مردان روبرو شدن با خیانت جنسی سخت‌تر است. در پژوهش ما مردانی که از خیانت جنسی همسر خود اطمینان نداشتند، سوءظن خیانت جنسی همسرشان با فرد سوم آنان را می‌آزرد. آن‌ها در نتیجه این سوءظن به بررسی رابطه جنسی خود با همسرشان

از من برتر بوده است؟"، "آیا وضعیت ظاهری، پایگاه اجتماعی و مالی او از من بهتر است؟" می‌کند. در پژوهش ما، یکی از آزاردهنده‌ترین افکار مردان این بود که همسرشان با فردی رابطه برقرار کرده که به لحاظ اجتماعی، ظاهری، مالی و ... در سطح پایین‌تری از آنان بوده است. حتی برای آن‌ها آزاردهنده‌تر این بود که افراد مطلع از ماجرا، این پایین‌تر بودن فرد سوم را به آنان بیان می‌داشته‌اند. فرزاد می‌گوید:

"برام سخت بود که منو به
خاطر کی و به خاطر چی گذاشت
و رفت... اون پسری که زنم باهاش
دوست شد و رفت، نه قیافه‌ای
داشت، نه پولی... ماموره که زن منو
از خونه اون پسر بیرون آورده
بود، می‌گفت زن تو واسه همچین
خونه زندگی تو رو ول کرده
رفته..."

رضا نیز از اعتیاد فرد سوم می‌گوید:

"همه چیزش از من پایین‌تر،
حتی معتاد بود، زن و بچه هم
داشت... همش فکر می‌کنم که آدم
همه چیز رو پای کسی بریزه و اون
همه رو به خاطر یه نفر دیگه که
حتی پایین‌تر از خودته زیر پا بنداره
و بره..."

با توجه به پیامدهای منفی و گسترده‌ای که خیانت می‌تواند برای فرد خیانت‌کار داشته باشد، تصور می‌شود که افراد، فرد سومی که بر همسرشان برتری داشته باشد را انتخاب کنند؛ اما با یک نگاه کلی به این پژوهش و زندگی‌های دیگری که درگیر خیانت شده است، می‌توان مشاهده کرد که برای انتخاب فرد سوم، وضعیت مالی و ظاهری به‌عنوان ملاک اصلی نبوده است. آن‌ها کسانی بوده‌اند که توانسته‌اند نیازهای ارضا نشده‌ی زوجین را در زندگی به‌خوبی تشخیص داده و ارضا کنند. برای زنان فردی که بتواند نیازهای عاطفی مانند محبت، توجه و برای مردان نیز کسی که نیازهای جنسی آنان را رفع کند مهم بوده است.

(Brand et al, 2007) و (Habibi & Hajiheydari, 2015) همسو نیست.

گفتگوی مردان با همسر پیمان شکن خود، یکی از اولین واکنش‌های منطقی آن‌ها پس از کشف خیانت همسر است. مردان بعد از اینکه به هر طریقی به خیانت همسر خود پی برده‌اند درصدد گفتگو با او برآمده‌اند. آن‌ها می‌خواستند زنان ماجرا را برای آنان تعریف کنند تا دلایل خیانتشان را بدانند. واکنش دیگری که شاید بتوان از راهکارهای منطقی و لازم پس از خیانت همسر دانست و تعدادی از مردان آن را انجام داده‌اند، مشورت از دیگران برای غلبه بر بحران خیانت بوده است. خیانت آن‌قدر در روح و روان فرد اثر منفی می‌گذارد که شاید به‌تنهایی نتوانند از گرداب آسیب‌های آن بیرون بیایند و نیاز به دیگری که تجربه کمک به موارد مشابه را دارند، داشته باشند.

در پژوهش ما مردان توانسته‌اند به دلایل مختلفی همسر خطاکار خود را ببخشند. دلایلی که می‌تواند عشق به همسر و خواهان ادامه دادن زندگی با او یا داشتن فرزند و نگرانی از آینده از او باشد. همچنین شاید بازاندیشی به خیانت، رفتارهای خود، پذیرش نقش خود و خیانت همسر، در بخشیدن زنان دخالت داشته است. این یافته با پژوهش (Aminiha et al, 2015) که مسئولیت‌پذیری دوجانبه و گفتگو و پذیرش نقش خود در بسترهای خیانت را باعث راحت‌تر شدن بخشش همسر پیمان شکن می‌دانند همسو است. همچنین با پژوهش Rafeie et al, 2017) و (Zareei & Younesi, 2009) همسو است.

بخشش مردان گاهی بدون قید و شرط صورت پذیرفته و بعضاً با شروطی مانند عدم تکرار مجدد خیانت، برگرداندن اموالی که به نام همسر خود کرده‌اند به فرزندان و بخشیدن نصف مهریه بوده است. این یافته با پژوهش (Aminiha et al, 2015) که بیان داشتند زنان بعد از روبرو شدن با خیانت همسر خود از راهبرد بده-بستان استفاده کرده‌اند و حق طلاق، یا اموالی را برای بخشیدن همسر پیمان شکن خود از او گرفته‌اند، همسو است.

ممکن است تعدادی از مردان، خیانت همسر خود را برای دیگران بازگو کرده باشند اما عدم افشای خیانت، واکنش منطقی بوده است که از بیشتر آنان سرزده است. البته ذکر این نکته ضروری است که این بخشش و عدم افشای خیانت از سمت

می‌پرداختند و تمایل نداشتن همسرشان به رابطه جنسی را در نتیجه برقراری این رابطه توسط همسرشان با فرد سوم تصور می‌کردند. مهدی می‌گوید:

"من مطمئن نیستم رابطه جنسی داشته اما آگه واقعاً به رابطه ساده بود و چیزی توش نبود، یه بار دوباره که من مچش رو می‌گرفتم، دیگه تمومش می‌کرد..
ذهنم درگیره اینه.."

فکر به بارداری نامشروع همسر، برای حسین بسیار برای سخت و آزاردهنده است. او که دو فرزند دارد و همسرش در حال حاضر باردار است، درباره فکر آزاردهنده خود می‌گوید:

"خانم من الآن باردار، اول اینکه فکر می‌کنم بچه‌ای که توی شکمشه ممکنه بچه من نباشه... خیلی حس بدیه... داغونم کرده این فکر"

بحث

یکی از واکنش‌های احتمالی که انتظار می‌رود مردان پس از پی بردن به خیانت همسر (عاطفی، جنسی یا هر دو) انجام دهند، برخوردهای شدید فیزیکی و همچنین اقدام به طلاق یا سردی روابط و مقابله به مثل باشد، Pourmovahed, Mazloomi & Zareei, 2018). در پژوهش حاضر، برخوردهای بسیار شدید فیزیکی با همسر، از طرف مردان گزارش نشده است. داشتن فرزند و نگرانی از آینده آنان، نگرانی از آینده خود، ترس از عقوبت رفتار خشونت‌آمیز، نگرانی از آبروریزی و همچنین دوست داشتن شریک زندگی از جمله دلایلی بود که باعث عدم رفتارهای شدید خشونت‌آمیز مردان پس از خیانت همسر و عدم تصمیم آنان برای طلاق بود؛ اما لازم به ذکر است شاید مردان بعد از کشف خیانت همسر، برخوردهای شدید فیزیکی با آن‌ها نداشته‌اند، اما خشم خود را به اشکال دیگری مانند راه ندادن همسر برای مدتی به منزل، گرفتن گوشی همسر، جمع کردن خط منزل، داد و فریاد نشان داده‌اند. همچنین دو نفر از مشارکت‌کنندگان با فرد سوم درگیری فیزیکی داشته‌اند. این یافته با پژوهش با پژوهش

فردی بودند که توانسته‌اند ظلمی این‌چنین در حقشان بکند. این یافته با پژوهش (Avani, Zareei mahmoodabadi, 2020) و (Kamali et al, 2018) که بیان می‌کنند زنان پس از خیانت مردان، احساس حماقت از اعتماد خود می‌کنند و از آن آزار می‌بینند همسو است.

در نتیجه مردان وقتی به خیانت همسر خود فکر می‌کنند نوع خیانت برایشان بسیار مهم است و حتی اگر از خیانت جنسی شریک زندگی خود مطمئن نبودند، فکر به اینکه ممکن است همسرشان با مردی غیر از آن‌ها رابطه جنسی داشته باشد آن‌ها را نابود می‌کند. مردان بعد از تمام افکار بالا و به خاطر احساس ظلم و بی‌عدالتی که در حقشان شده است به انتقام از فرد سوم و همسر خود و حتی چگونگی انتقام فکر می‌کنند. مردان افکار متعددی در این زمینه مانند، رابطه با همسر فرد سوم، قتل اسیدپاشی، تلافی و غیره را در سر می‌پروراند. در صفحه حوادث روزنامه‌ها انتقام‌هایی از این دست پس از کشف خیانت زنان کم نیستند. واکنش فکری مردان این پژوهش را بعد از کشف خیانت همسر را به صورت خلاصه این‌گونه می‌توانیم بیان کنیم، در جستجوی چرایی، تحیر از انتخاب، سرزنش خویش، سوءظن جنسی، تفکر انتقام‌جویانه.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش تابو بودن بررسی این موضوع در بین مردان بود که جلب همکاری به سختی امکان پذیر می‌شد. پیشنهاد می‌شود چنین تحقیقی بر روی زنان انجام شود و نتایج تحلیل شود و همچنین بسته آموزشی برای کنار آمدن با این بحران طراحی شود. نتایج این پژوهش می‌تواند به مشاوران و روان‌شناسان در جهت شناسایی هرچه بیشتر واکنش‌های مردان خیانت دیده کمک کند. همچنین می‌تواند در آموزش انتخاب بهترین رفتار و همچنین کنترل افکار منفی به زوجین خیانت دیده یاری‌رسان باشد.

سپاسگزاری

نویسندگان از تمامی مراکزی که در انجام این پژوهش یاری رساندند و همچنین افراد مشارکت‌کننده در پژوهش کمال سپاسگزاری را دارند.

مردان، بیشتر در اولین خیانت زنان صورت پذیرفته است و در موارد اندکی شوهر، همسر خود را پس از تکرار خیانت بخشیده است. مردان پژوهش ما حتی برای بهبود زندگی‌شان سعی در تغییر رفتارهایی که فکر می‌کرده‌اند در بروز خیانت همسر دخیل بوده‌اند داشته‌اند. آن‌ها سعی در جبران ضعف بیانی احساس خود داشته‌اند و با خوش‌رویی، هدیه دادن حتی التماس می‌خواستند همسر و زندگی نصف و نیمه خود را بازگردانند. یک طیف دیگر از عکس‌العمل مردان که با موارد ذکر شده متفاوت است رفتارهای کاوشگرانه بعد از خیانت همسر است. مردان به چک کردن گوشی همسر، تعقیب او، بررسی و سعی در کشف دقیق ماجرا و در نهایت پیگیری قانونی و گرفتن پرینت تماس و پیام‌های همسر پرداخته‌اند. اگر بخواهیم پاسخ این سؤال را خلاصه بیان کنیم باید بگوییم واکنش‌های رفتاری مردان پس از کشف خیانت همسر، طیف متفاوتی را شامل می‌شوند که عبارت‌اند از برون‌ریزی خشم، تحریم ارتباط، ارزیابی و پذیرش، چشم‌پوشی، ایثار پدرانه، اغماض مشروط، چاره‌جویی، تقلا سازنده، کاوشگری، پیگیری قانونی.

همچنین به جز واکنش‌های عملی مردان، دانستن تغییر شناخت‌ها و افکاری که پس از خیانت زنان، ذهن آن‌ها را به خود مشغول کرده نیز قابل توجه و بررسی است. کشف خیانت زنان، صحنه‌هایی که مردان از خیانت آن‌ها دیده‌اند و صحبت‌های دیگران مدام در ذهن آنان تکرار می‌شود و آنان را می‌آزارد. فکر به اینکه چرا این اتفاق افتاد؟ چرا زندگی من باید این‌گونه متزلزل شود، چه اتفاقی افتاد و صدهای چرایی دیگر، مدام در ذهن این مردان تکرار می‌گردد. این یافته با پژوهش (Glass, 2002) که بیان می‌کند افراد پس از افشای خیانت همسر، جزئیات رابطه فرازناشویی شریک زندگی و همچنین وقایعی که منجر به خیانت شده را با حالت وسواسی و مداوم در ذهن خود مرور می‌کنند، همسو است.

همچنین بیان داشته‌اند که سطح مالی، شغلی و ظاهری فرد سومی که همسرشان او را به آن‌ها ترجیح داده‌اند، پایین‌تر از آن‌ها است. برای آن‌ها فکر به اینکه چرا به فردی فروخته شده‌اند که نه تنها از آن‌ها برتر نیستند، بلکه گاهی صد پله از آنان پایین‌تر هستند، آن‌ها را بسیار آزار می‌دهد. همچنین مردان از احساس سادگی و حماقت خود گفتند، از اینکه آن‌ها خود را سرزنش می‌کنند که چرا اعتماد کردند و چرا عاشق چنین

- Habibi, A. M., & Hajiheydari, Z. (2015). A qualitative study for investigating the reasons of sexual infidelity of couples who have asked for divorce in family court. *Journal of Family Research*, 11(2), 165-186. [In Persian]
- Harley, W. F., & Chalmers, J. H. (2013). *Surviving an affair*: Revell.
- Jackman, M. (2015). Understanding the cheating heart: What determines infidelity intentions? *Sexuality & Culture*, 19(1), 72-84.
- Iranizadeh, j., Zareei Mahmoodabadi, H., Vaziri, S., Afshani, A. (2020). Exploring a family consolidation model based on the Lazaruse Multifaceted theory among couples in Yazd city (Qualitative). *Tolooebehdasht Journal*, 18(5), 27-40. [In Persian]
- Kamali, S., Ameri, F., khosravi, Z., & Ramzani, M. (2018). Lived Experience of Women of Their Husbands' extramarital Relationships: A phenomenological Study. *Journal of Family Research*, 14(1), 95-112. [In Persian]
- Khedmatgozar, H., Bolhari, J., & karamlo, S. (2015). Spouse infidelity: ways to prevent and deal with infidelity. 3d pub, Tehran: Ghatreh. [In Persian]
- Levine, S. B. (2005). A clinical perspective on infidelity. *Sexual and Relationship Therapy*, 20(2), 143-153.
- Mahmoodabadi, H., Bahrami, F., Ahmadi, A., Etemadi, O., & Fatehizade, M. (2012). The effectiveness of training attribution styles (Cognitive therapy) on dimentuons of family functioning divorce applicant couples. *International journal of psychological studies*, 4(2), 257-263.
- Mohammadpur, A. (2013). Qualitative Research Method Counter Method2: The Practical Stages and Procedures In Qualitative Methodology. 2d pub. Tehran: Sociologists Publications. [In Persian]
- Morrow, R., Rodriguez, A. and King, N. (2015). Colaizzi's descriptive phenomenological method. *The Psychologist*, 28(8), 643-644.
- Olson, M. M., Russell, C. S., Higgins-Kessler, M., & Miller, R. B. (2002). Emotional processes following disclosure of an extramarital affair. *Journal of Marital and Family Therapy*, 28(4), 423-434.
- Aminiha, A., Farahbakhsh, K., & Esmaili, M. (2015). Qualitative inquiry in couple responses to disclosure of marital infidelity. *Journal of Family Counseling & Psychotherapy*, 5(3), 72- 92. [In Persian]
- Asayesh, M. H., Farahbakhsh, K., Salimi, H., & Delavar, A. (2018). Explanation of Experiences and Emotional Reactions in Women Victims of Infidelity: A Qualitative Study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 6 (4), 355-372. [In Persian]
- Avani, M., Zareei Mahmoodabadi, H. (2020). Investigation on the Reasons and Backgrounds of Women's Extramarital Relations from Men's Perspective: A Grounded Theory. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 10 (1), 125-150. [In Persian]
- Bird, M. H., Butler, M. H., & Fife, S. T. (2007). The process of couple healing following infidelity: A qualitative study. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 6(4), 1-25.
- Blow, A. J., & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships I: A methodological review. *Journal of marital and family therapy*, 31(2), 183-216.
- Brand, R. J., Markey, C. M., Mills, A., & Hodges, S. D. (2007). Sex differences in self-reported infidelity and its correlates. *Sex Roles*, 57(1-2), 101-109.
- Drigotas, S. M., Safstrom, C. A., & Gentilia, T. (1999). An investment model prediction of dating infidelity. *Journal of personality and social psychology*, 77(3), 509.
- Emami, S.A., Dehghan, N., Rahnavard, Z., & Nori, A. (2013). Qualitative Research Methodology: Phenomenology. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*. 22(2), 53-56. [In Persian]
- Glass, S. P. (2002). Couple therapy after the trauma of infidelity. In A. S. Gurman & N. S. Jacobson (Eds.), *Clinical handbook of couple therapy* (pp. 488-507). New York, NY, US: The Guilford Press.
- Greeff P, Hildegarde L. Malherbe, A. (2001). Intimacy and marital satisfaction in spouses. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 27(3), 247-257.

- Yeniceri, Z., & Kökdemir, D. (2006). University students' perceptions of, and explanations for, infidelity: The development of the Infidelity Questionnaire (INFQ). *Social Behavior & Personality: An International Journal*, 34(6), 639-650.
- ZareeiMahmoodabadi, H., Younesi, J. (2009). The Effectiveness of Cognitive Techniques on Improvement of Family Function in Mal-Adjusted Couples. *Journal of Daneshvar Raftar*, 29, 35-52. [In Persian]
- ZareeiMahmoodabadi, H., Sardadvar, N., & Nasirian, M. (2018). Effectiveness of Psycho educational Intervention in improving symptoms of patients with Obsessive Compulsive Disorder and General Family functioning of Companions. *Iranian Red Crescent Medical journal*, 20(12):e58377. [Persian]
- ZareeiMahmoodabadi, H., & Zarei, F. (2018). The effect of Divorce counseling based on Guttman's Approach on the self- efficacy in divorce management of couples applying divorce. *Social Behavior Research & Health*, 2(2), 219-227. [In Persian]
- Pourmovahed, Z., Mazloomi, S., & Zareei Mahmoodabadi, H. (2018). Deficiency of Self-efficacy in Problem-solving as a Contributory Factor in Family Instability in Yazd (Iran): A Qualitative Study. *Iran J Psychiatry*, 13(1), 32-9. [In Persian]
- PourMovahhed, Z., Zareei Mahmoodabadi, H., Yassini Ardekani, M., & et al. (2018). Validation of the Family Stability Questionnaire in married couples: a confirmatory factor analysis. *Electronic Physician*, 10(8), 7185-7195.
- Rafeie, A., Kalantari, M., Neshat Doust, H., & Hamid, O. (2017). Personal Constructs of Betrayed Spouses' Understanding of Forgiveness. *Journal of Family Research*, 13(1), 131-152. [Persian]
- Saroukhani, B. (2014). *Sociology of Family*. 2d ed, Tehran: Sorosh. [In Persian]
- Shackelford, T. K., LeBlanc, G. J., & Drass, E. (2000). Emotional reactions to infidelity. *Cognition & Emotion*, 14(5), 643-659.
- Yarmohamadian, A., Reyhani, F., & Ghaderi, Z. (2012). The Relationship between Emotional Intelligence and Defense Mechanisms in Divorcing and Normal Couples. *Journal of Psychological Models and Methods*, 2(1), 47-61. [In Persian]